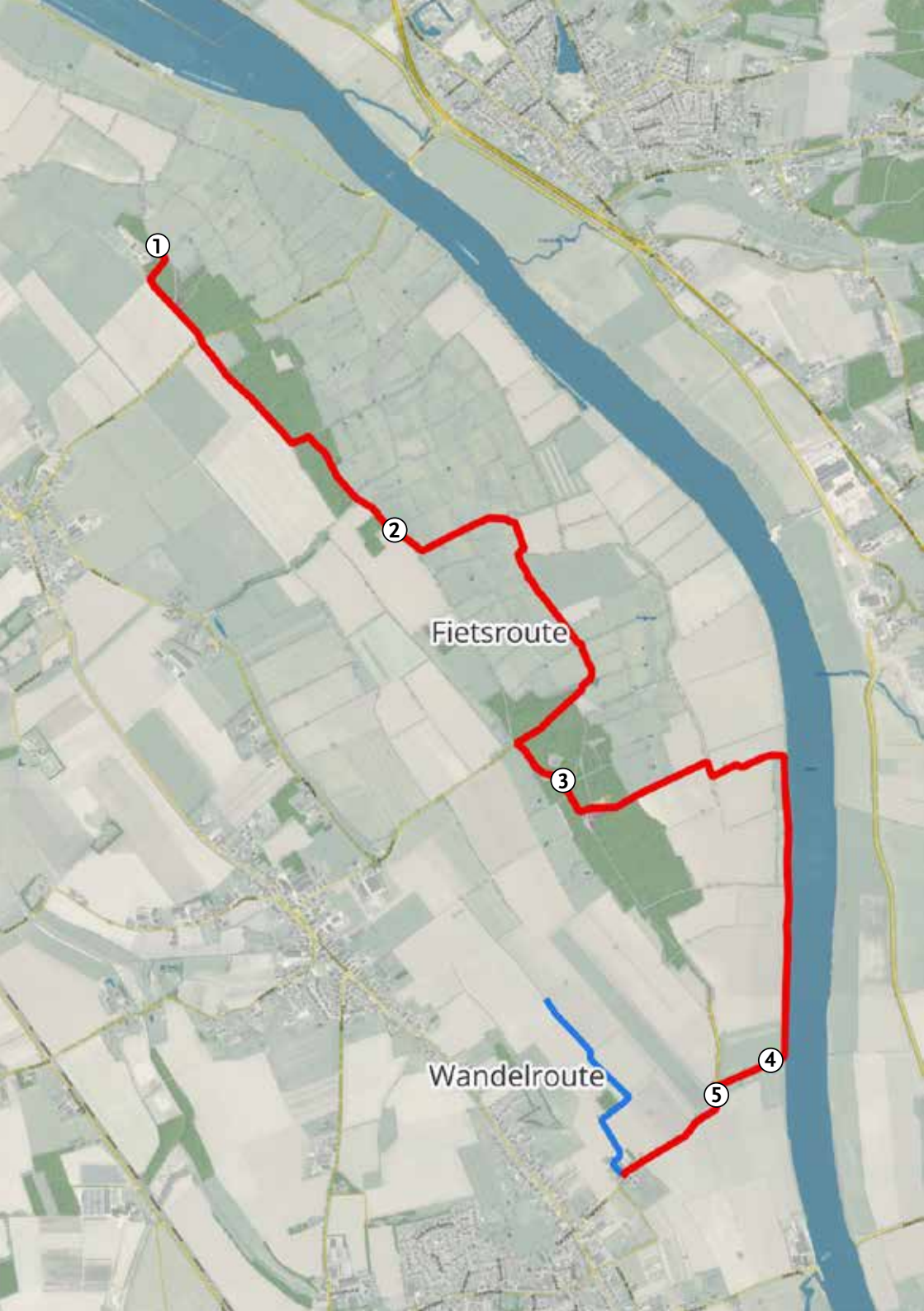

collectief **Deltaplan**
Landschap

Fietsroute Maasheggen (6 km)

Welkom in de Maasheggen, het oudste cultuurlandschap van het land. Sinds de zomer van 2018 hebben de Maasheggen de status van UNESCO Mens & Biosfeer. Biosfeergebieden hebben een speciale status omdat mens en natuur er samenleven en intensief samenwerken aan duurzame ontwikkeling op het gebied van economie, natuur, toerisme en water. Tijdens de BoerenNatuur Zomerweken is er een speciale fietstocht in de Maasheggen, waar u dat kunt beleven.

Het collectief Deltaplan Landschap zet zich samen met de agrariërs in dit gebied in voor agrarisch natuurbeheer. Het doel is het herstel en behoud van het bijzondere landschap en verbeteren van de biodiversiteit.

Deltaplan
Landschap
is aangesloten bij
boeren natuur

Fietsroute Maasheggen (6 km)

Startpunt van de fietsroute is De Schutkooi, Veerweg 3 in Vortum-Mullem. De Schutkooi is een biologische boerderij midden in de Maasheggen. Er is een terras waar u vrij kunt verblijven en ook de mogelijkheid hebt om te genieten van een versnapering. Op enkele plekken langs de route zijn stoppunten waar in deze flyer extra aandacht wordt gegeven aan bijzondere landschapselementen.

1. De Schutkooi

Als u vanaf de parkeerplaats bij de boerderij over het terras loopt komt u bij het startpunt van de route. Aan uw linkerhand ziet u de Vlinderkapel, gebouwd met stenen van een oude Duitse steenfabriek. In de kapel staat een beeld van Sint Brigida, de beschermheilige van vee. De boerderij staat op een natuurlijk ontstane rivierduin en is zo beschermd tegen hoogwater uit de Maas.

Met een beetje geluk ziet en hoort u de ringmussen kwetteren. Weet u het verschil tussen een huismus en een ringmus?

Antwoord: een huismus heeft een grijs petje op zijn kop, een ringmus heeft meer bruin op zijn kop en een duidelijke witte ring in zijn nek.

De huismus is meer een stadsvogel en de ringmus een vogel van het boerenland. De ringmus is tegenwoordig zeldzaam.

Vanaf hier fietst u rechtsaf om echt aan de route te beginnen.

2. Maasheggen en Unesco

Aan uw linkerhand heeft u hier prachtig zicht op de Maasheggen. Het Maasheggengebied bestaat uit graslandjes die worden omzoomd door heggen. Vroeger deden de gevlochten heggen dienst als veekering.

Er waren geen paden tussen de heggen, maar je liep van perceel naar perceel. Met name na de tweede wereldoorlog deed het prikkeldraad zijn intrede in het gebied. Hierdoor zijn vele 100 km heg verdwenen. De functie van de heg als veekering werd hierdoor overbodig. Tegenwoordig zijn de heggen in ere hersteld, ze worden samen met andere gebiedsbeheerders, zoals Staatsbosbeheer weer goed onderhouden en waar mogelijk

worden er nieuwe heggen geplant en gevlochten. In de heggen staan verschillende soorten struiken, zoals de meidoorn, wilde kardinaalsmuts, rode kornoelje, wegedoorn en de sleedoorn.

U fiets hier door een bijzonder gebied namelijk het Unesco Mens en Biosfeergebied. Aan uw rechterhand ziet u een vorm van agrarisch natuurbeheer: een wintervoedselakker. Een wintervoedselakker is een perceel of strook waar granen niet worden geoogst of ondergeploegd, maar tot ver in de winter blijven staan. Ze vormen in de herfst en winter een rijke voedselbron voor vogels en bieden dekking. Vogels komen in grote aantallen op deze wintervoedselakkers af. Niet alleen zaadetende soorten (zoals de patrijs, geelgors, vink, kneu, keep, groenling), maar ook roofvogels (zoals torenvalk, buizerd, blauwe kiekendief, ransuil, velduil) die hier muizen en vogels vangen.

3. Groeningse Bergjes

U staat hier midden op de Groeningse Bergjes. Deze bergjes zijn stuifduinen ontstaan in de laatste ijstijd. Stuifzand vanuit de droge maasbedding werden tot duinen verstoven. Door de

begroeiing werd het zand hier vast gehouden en ontstonden er bergjes. Tegenwoordig zijn de duinen meer heuveltjes en zijn ze begroeid met een gemengd bos.

Tijdens de fietstocht hoort u mogelijk een zeldzame duif; de zomertortel. Deze duif maakt een heel zacht koerend geluid. Het is één van de doelsoorten voor het agrarisch natuurbeheer in de Maasheggen.

4. Vogelakker

Op het perceel aan uw rechterkant ligt een vogelakker. Een vogelakker is maatregel die bestaat uit een afwisseling van stroken met een meerjarig eiwitgewas (bij voorkeur luzerne of grasklaver) en stroken ingezaaid met een mengsel van grassen, granen, bloemen en kruiden. De stroken met luzerne of grasklaver worden 2 à 4 keer per jaar gemaaid en kunnen worden benut als groenvoer in de veehouderij. Bij het maai-beheer

wordt o.a. rekening gehouden met de broedcyclus van de veldleeuwerik. De Natuurstroken fungeren als wintervoedsel voor vogels en worden dus niet geoogst of gemaaid. Vogelakkers zijn bedoeld voor muizen etende roofvogels en uilen, maar ook broedende veldleeuweriken en overwinterende akkervogels worden door vogelakkers aangetrokken. Om goed te functioneren moeten vogelakkers meerdere jaren op dezelfde plek liggen, zodat de muizenpopulatie zich kan opbouwen. Een vogelakker moet na een paar jaar vernieuwd of verplaatst worden.

5. Diverse vormen van heggen

Struweelhagen onderscheiden zich van de knip- en scheerheg door de extensievere vorm van beheer. Het zijn hagen die vrij mogen uitgroeien met veelal doornige struikvormers, zoals meidoorn en sleedoorn, die eens in de 6 – 12 jaar worden beheerd. Juist door de lange beheercyclus

komen de struiken in bloei en zullen ze bessen dragen. Verder komen in struwelen klimplanten voor als hop, kamperfoelie en bosrank.

Vanaf dit punt tot het einde fietst u tussen diverse soorten heggen door. Aangezien de weg hier heel smal is worden de heggen aan de wegzijde korter gehouden. De heggen aan de rechterkant zijn recent gevlochten. Sommige heggen groeien al flink de hoogte in en andere worden lager gehouden. Het Collectief Deltaplan Landschap streeft naar robuuste knip- en scheerheggen. Dit houdt in dat de heggen voller en groter zijn dan normaal op agrarische grond. Ze worden gesnoeid op een 'snoei op groei' principe waarbij elk jaar 2-3 cm boven de vorige snoeibeurt wordt gesnoeid. Hierdoor worden de heggen voller en geven ze meer schuil en broed gelegenheid.

Op dit stuk ziet u kort na elkaar vele verschillende vormen van heggen. Robuuste knip- scheer-, struweel- en gevlochten heggen. Deze worden allemaal bepaald door de manier van beheren en de functie die zijn met het landschap hebben.

Het eindpunt van de route is het bedrijf van de familie Verstegen: Weistraten. Hier kunt u uw fiets parkeren en nog een stukje tussen de percelen lopen. U ziet dan van dichtbij de diverse bloemrijke percelen die hier liggen. Om terug te keren naar het startpunt fietst u de route in omgekeerde richting en kunt u ook de route bordjes van de Maasroute volgen.

